

MOSVONDSTEN IN HET DUINGEBIED VAN NOORD-HOLLAND,
VOORNAMELIJK IN HET NOORDHOLLANDS DUINRESERVAAT

door F. Sollman

Summary

This article gives some new mossfinds in a part of the dunes of Noord-Holland called "Noordhollands Duinreservaat". The list given here is an enlargement of those, mentioned in the reading list below, by the first three authors. Further some finds from beyond this nature reserve have been added.

Sinds een aantal jaren heb ik min of meer regelmatig verzameld in het Noordhollands Duinreservaat (verder afgekort als ND). Het is een gebied ter grootte van ongeveer 4800 ha, zich uitstrekkend van Bergen tot Wijk aan Zee, met een kleine onderbreking bij Egmond.

Uitgangspunt voor de hieronder vermelde soorten (voor zover gevonden binnen het ND) vormde de lijsten van Barkman in het NKA (51 (1941) p. 302-329), later samen met Meijer aangevuld (NKA 54 (1947) p. 60-67) en beide keren handelend over de mosflora rondom Alkmaar. De hieronder vermelde soorten werden in 't algemeen daar nog niet vermeld.

Verder zijn een aantal vondsten bijgevoegd, die gedaan werden buiten het ND.

Barbula hornschurchiana Schultz var. pseudorevoluta Reim.

ND, Castricum, Geversduin bij Diaconieweg. In ijle, kalkrijke vegetatie; iets mobiel zand. maart 1969. Materiaal gedeponeerd in Rijksherbarium. Top. kaart blad 19 C, vak 505-104/105.

Materiaal van deze plek werd het eerst verzameld door W.N. Ellis (Amsterdam), die de soort destijds trouwens ook nog in de duinen bij Bergen vond.

In het voorjaar lukte het me de desbetreffende plek terug te vinden. In eerste instantie valt de soort op door de lichtgroene polletjes die duidelijk hoger zijn en afsteken tegen de donkerder zoden van vnl. *Ditrichum flexicaule* (Schwaegr.) Hamp. fo. *densum* (B.S.G.) Moenk.

Het bleek de eerste maal te zijn, dat de variëteit in Nederland werd herkend. Volgens Boros (1968) komt het type regelmatig

samen met de variëteit voor. Deze var. heeft wat kenmerken van *B. revoluta* Brid. Zie ook Reimers (1940) in Hedwigia 79. De heer Touw was zo vriendelijk het materiaal na te zien en tot op de variëteit te determineren. De gegevens van de heer Touw, gecombineerd met vermeldingen in Buxbaumia, levert voor de soort, in ons land, het volgende beeld op.

1. Amsterdamse Waterleiding Duinen. 28.9.1947. K. Hensen (Herb. Agsteribbe no. 13). Zie ook B. 2: 18 (1948).
2. Voorne, Panweg (dwarsweg Rondeweiweg Rockanje). Zie B. 7: 30, 36 (1953).
3. Zeeduin tusschen Den Haag en Wassenaar ter hoogte van de Kijfhoek. Op hoge noordhelling met hier en daar wat struweel. 16.10.1957. A. Touw 2874.
4. Veere, muurtje achter het oude stadhuis en Herv. kerk zie B. 16: 37, 44 (1962).

Campylium elodus (Lindb.) Kindb.

ND, Bakkum/Egmond, duinterrein "De Kil", in vochtige bommentrechters. 20.10.1969.

Campylopus introflexus (Hedw.) Brid.

ND, terrein Egmond in denne-aanplant "De Driehoek", 25.8.1969. Top. kaart blad 19 C, vak 103-511. Een gedeelte van het materiaal in het Rijksherbarium gedeponneerd. Dit dennebosperceel, dat in 1937/1938 werd geplant en later een aantal malen werd gedund, herbergt verder nog een paar grote vindplaatsen van *Thuidium tamariscinum* (Hedw.) B.S.G. en *Dicranum polysetum* Sw., vnl. op de noordhellingen met een rijke begroeiing van eikvaren (*Polypodium vulgare* L. s. str.).

Drepanocladus aduncus (Hedw.) Warnst. var. polycarpus (Voit) Roth

ND, Bakkum/Egmond, duinterrein "De Kil", in een bommentrechter dichtgegroeid met riet. 20.10.1969.

Platyhypnidium riparioides (Hedw.) Dix.

ND, Bakkum/Egmond, duinterrein "De Kil", in een bommentrechter, langs de waterlijn, terrestriisch. 20.10.1969. M.i. een vondst die nogal afwijkt van het bekende verspreidingsgebied in ons land.

Rhytidiadelphus loreus (Hedw.) Warnst.

Staatsbossen Schoorl, binnenduinrand, nabij jeugdherberg. Top. kaart blad 19 A, vak 523-107/108. 1.6.1969. Gedeelte

van van het materiaal gedeponneerd in Rijksherbarium.
Samen voorkomend met de min of meer vaste begeleiders:
Dicranum majus Turn. en *Plagiothecium undulatum* (Hedw.)
B. S. G.

Lepidozia reptans (L.) Dum.

Bloemendaal, landgoed Lindenheuvel. Op ontschorste, enige jaren geleden gekapte den. november 1968. Materiaal in Rijksherbarium gedeponneerd. (In 't voorjaar van 1969 niet teruggezien).

In het westen van het land is de soort tot nog toe zeer schaars gezien. Komt bij mijn weten, in dit gedeelte van het land, alleen in het Berger bos (NW van Alkmaar) regelmatig voor.

Ptilidium pulcherrimum (Web.) Hamp.

Bloemendaal, landgoed Elswout. Op voet van beuk aan de rand van Fagetum nudum. 29.10.1968. Gedeelte van het materiaal in Rijksherbarium gedeponneerd.

In 't westen van het land ook nog zeer schaars gesignaleerd. Blijkt hier een voorkeur te hebben voor N-expositie met hellingshoek van 40-50 graden, terwijl de soort duidelijk profiteert van de vochtigheid in een *Mnium hornum* pol.

Riccardia incurvata Lindb.

ND, terrein Egmond, Sandervlak, in afgeplagde stukjes in Schoenetum. 20.10.1969. B. van Zanten ging met de determinatie akkoord, zag echter geen gemmen. Op het verse materiaal waren die schaars aanwezig, maar werden later in verdroogde toestand niet meer teruggezien.

De *Riccardia* sp. opgegeven in het NKA (51 p. 311) en als zodanig ook voorkomend in het mossenkaartsysteem (voor een aantal plaatsen!), dat aanwezig is in het museum van het Prov. Waterleidingbedrijf te Bakkum, heeft waarschijnlijk in een aantal gevallen betrekking op *R. incurvata* (vergelijk ook B. 2: 41).

Literatuur:

Barkman, J. J.: Over de mosflora van de omgeving van Alkmaar. Ned. Kruidk. Archief 51 (1941) p. 302-329.

Barkman, J. J.: De bryologische voorjaarsexcursie naar Bergen. *Buxbaumia* 8: 25-38 (1954).

Barkman, J. J. & W. Meijer: Aanvullingen op de mosflora van de omgeving van Alkmaar. *NKA* 54 (1947), p. 60-67.

- Boros, A.: Bryogeographie und bryoflora Ungarns. Budapest 1968. speciaal p. 291.
- Doing, H.: Recreatie en natuurbescherming in het Noordhollands Duinreservaat; supplement 2: vegetatie. ITBON meded. nr. 69C/1964.
- Doing, H.: Beschrijving van de vegetatie der duinen tussen IJmuiden en Camperduin. Meded. Landbouwhogeschool, Wageningen 66, 13 (1966). speciaal p. 29.
- Jansen, P. & W.H. Wachter: Bryologische Notities IX, NKA 51 (1941), p. 416-418.
- Reimers, H.: Geographische Verbreitung der Moose im südlichen Harzvorland (Nordthüringen). Hedwigia 79 (1940). speciaal p. 269 ev. over Barbula.
- Zanten, B.O. van: Index op alle mossennamen van de eerste 20 jaargangen van Buxbaumia, welke betrekking hebben op materiaal uit Nederland en de aangrenzende gebieden. (1969, in voorbereiding).

*